

[Christmas Møller.]

om man har et Forsvar, eller om man stiller sig paa det Standpunkt, som den højtærede Udenrigsminister gør det, intet Forsvar at ville have. Saa spurgte den højtærede Udenrigsminister — som i øvrigt, hvad jeg godt forstaar, ikke svarede mig paa mit Spørgsmaal om, hvordan han saa paa det oprindelige socialdemokratiske Afrustningsforslag, men da den højtærede Udenrigsminister ikke svarede mig, skal jeg senere dokumentere, hvordan hans Syn herpaa er —, saa spurgte den højtærede Udenrigsminister, hvordan man da fra vor Side tænkte sig, at Stillingen skulde være med Hensyn til de Spørgsmaal, der skulde behandles paa en saadan Konference. Dèr tror jeg, man i Overensstemmelse med, hvad man plejer, skulde gøre Opgaven saa vid som muligt, at man ikke skulde indsnævre Grænserne for meget. Jeg tror, man ved en saadan Konference skulde drøfte hele Nordens forsvarspolitiske Stilling og endvidere drøfte Virkningen for de andre Lande af den isolerede Afrustning. Og naar man saa siger, at dette har ingen Virkning, saa kan jeg ikke ret forstaa, at den højtærede Udenrigsminister stiller sig saadan overfor et saadant Konferenceforslag. Den højtærede Udenrigsminister plejer jo ellers at være en Ven af Konferencer. Den højtærede Udenrigsminister — og det er netop det beundringsværdige ved ham — er netop saa langmodig, er saa sagtmodig, er saa overordentlig villig til for blot at naa det mindste Fremskridt at tage os alle ind i det Arbejde, han har. Det er netop fremhævet fra samme Blads Side, som er saa glad for den højtærede Udenrigsminister, hvordan han har vist en stor Langmodighed og Taalmodighed overfor alle de taabelige Tanker, som kom fra vor Side.

Jeg tror da, at man maa sige til den højtærede Udenrigsminister, at naar man tænker paa den Stilling, han f. Eks. har overfor Nedrustningskonferencen og havde paa Folkeforbundsmødet i Genève, hvor han sagde: For enhver Pris maa vi have denne Nedrustningskonference, for at naa dog blot det mindste Skridt frem — saa er det en højst ejendommelig Stilling af just denne Udenrigsminister at afvise denne Tanke.

Man kan jo heller ikke sige om det Spørgsmaal, som er rejst fra vor Side — men som jo aldeles ikke er rejst som noget nyt Spørgsmaal i den Forstand —, at der ikke mangfoldige Gange tidligere har været Tanker i samme Retning; vi

har ved denne Lejlighed givet Tanken en konkret, stærk Form, saaledes som vi finder det rimeligt og ønsker, den skal have det nu; men Sandheden er jo den, at Nordens Historie bærer mange Vidnesbyrd om, at denne Tanke ikke alene er en Tanke i vort Land. Lad mig gaa saa langt tilbage som til 1864, da den svenske Konge talte om en nordisk Union med et fælles Parlament. Og vi kan paa det praktiske Livs Omraade pege paa Møntkonventionen af 1872, Vekselloven her i Landet af 1880, Søløven af 1892, Lov om Køb og Salg af 1906, Aftaleloven af 1917, Familieretslov af 1922. Og vi kan pege paa, hvorledes vi har bevæget os fremad paa det praktiske Livs Omraader, saaledes som jeg paapegede det, sidst jeg havde Ordet, og hvorledes vi der har søgt at nærme de nordiske Lande til hinanden. Og paa det udenrigspolitiske Omraade kan den højtærede Udenrigsminister heller ikke bestride, at der i Genève føres en Fællespolitik, som kan faa virkelig vidtrækkende Betydning for de forskellige Lande. Men naar man kommer til Spørgsmaalet om Forsvaret, saa har den højtærede Udenrigsminister ingen Interesse i Sagen, og saa afviser han en Forhandling om det.

Og har saa den højtærede Udenrigsminister Ret i, saaledes som han sagde Sp. 299,

„at de tre nordiske Stater, hvis nogen af dem angribes, ikke er i Stand til at bringe hinanden militær Hjælp“.

Deroverfor vil jeg sige, at jeg tror aldeles ikke, man kan sige dette paa den skarpe Maade, som den højtærede Udenrigsminister har gjort det paa. Jeg tror snarere, man maa sige det modsatte, maa sige følgende: Der er en afgørende Forskel mellem 1914 og 1929, mellem Sveriges Stilling og Danmarks Stilling i 1914 og deres Stilling i 1929 og overfor hinanden; en fuldkommen afgørende Forskel er der nationalt, økonomisk og ogsaa interessesmæssigt, og der er en betydningsfuld Udvikling fra de berømte Ord fra Midten af forrige Aarhundrede om, at for Fremtiden er Krig umulig mellem de skandinaviske Brødre, et Ord, som fik sin Opfyldelse først og fremmest i 1905, til den nuværende norske Statsminister Mowinckels Ord om Sønderjyllands Jord som hellig Jord, til den socialdemokratiske Borgmester Lindhagens hele Indsats paa sønderjydsk Omraade. Der er dèr efter Sønderjyllands Genforening med Danmark en ganske anden Indstilling i 1929 end i 1914.

Men ser vi tilbage paa dansk Politik,